

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง (quasi-experimental research) แบบสองกลุ่ม วัดก่อนและหลังการทดลอง (two groups pre-post-test design) เพื่อศึกษาผลของการสนับสนุนทางสังคมต่อความเครียดของสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ศึกษาครั้งนี้ คือ สตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดและเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล

กลุ่มตัวอย่าง เป็นสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดและเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลนครพิงค์ โดยกำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง (inclusion criteria) ดังนี้

1. มีอายุครรภ์ระหว่าง 28 สัปดาห์ถึง 36 สัปดาห์
2. ปากมดลูกเปิดน้อยกว่า 3 เซนติเมตร
3. ได้รับการรักษาด้วยยายับยั้งการเจ็บครรภ์คลอด
4. ไม่มีภาวะแทรกซ้อนทางสูติกรรมและอายุรกรรม เช่น ครรภ์แฝด ครรภ์แฝดน้ำ ภาวะรกเกาะต่ำ โรคหัวใจ เบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคไต โรคตับ ไม่มีภาวะทุพโภชนาการ เป็นต้น
5. มีคะแนนความเครียดตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป จากการประเมินด้วย stress visual analog scale
6. สัญชาติไทย สามารถอ่าน เขียน สื่อสารภาษาไทยได้อย่างเข้าใจ
7. ยินดีเข้าร่วมและให้ความร่วมมือในการวิจัย

เกณฑ์ในการคัดออกจากการวิจัย (exclusion criteria)

1. สตรีตั้งครรภ์ที่ไม่สามารถยับยั้งการคลอดได้ในระหว่างการศึกษา
2. สตรีตั้งครรภ์ที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคมไม่ครบตามแผนการวิจัย

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างสำหรับการทดลองสองกลุ่มที่เป็นอิสระต่อกัน (two sample independent group test) โดยใช้การวิเคราะห์อำนาจทดสอบ (power analysis) ที่ .80 กำหนดค่าความเชื่อมั่น ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (significant level) ที่ระดับ .05

กำหนดค่าขนาดอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่าง (effect size) ได้จากการคำนวณหาค่าขนาดอิทธิพลโดยการวิเคราะห์จากผลการศึกษาของ สุภาพร ชุณหพราน (2554) ซึ่งศึกษาผลการสนับสนุนการมีส่วนร่วมของสามีต่อความเครียดและการเจ็บครรภ์ซ้ำในหญิงตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดคำนวณได้ค่าขนาดอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่าง .48 (Burns & Grove, 2010) ในการศึกษาครั้งนี้จึงได้กำหนดขนาดอิทธิพลของกลุ่มตัวอย่างที่ .50 ได้ขนาดตัวอย่างในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 22 ราย รวมทั้งหมด 44 ราย

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยทำการศึกษาในกลุ่มควบคุมจนครบ 22 ราย ก่อนแล้วจึงศึกษาในกลุ่มทดลองจนครบ 22 ราย เพื่อป้องกันการปนเปื้อนในการวิจัยที่อาจทำให้ผลการวิจัยมีความคลาดเคลื่อน และผู้วิจัยได้จัดให้กลุ่มตัวอย่างมีความเท่าเทียมกัน โดยนำกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองมาจับคู่ (match pair) ให้มีลักษณะเหมือนกันในเกณฑ์ ดังต่อไปนี้ 1) ลำดับที่ของการมีบุตร คือ ครั้งแรกและครั้งหลัง 2) อายุครรภ์แตกต่างกันไม่เกิน 2 สัปดาห์ และ 3) สภาพของถุงน้ำคร่ำ คือ ถุงน้ำคร่ำยังไม่แตกและถุงน้ำคร่ำแตกแล้ว

การวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยพิจารณายุติการศึกษา ดังนี้

1. กลุ่มทดลองที่ได้รับการสนับสนุนทางสังคม จำนวน 3 ราย เนื่องจากสตรีตั้งครรภ์ได้รับการดูแลไม่ครบตามแผนการวิจัย โดยแพทย์อนุญาตให้กลับบ้าน 2 ราย และสตรีตั้งครรภ์ที่ไม่สามารถยับยั้งการคลอดได้ในระหว่างการศึกษา 1 ราย ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทดแทน
2. กลุ่มควบคุมที่ได้รับการดูแลตามปกติ จำนวน 2 ราย เนื่องจาก สตรีตั้งครรภ์ได้รับการดูแลไม่ครบตามแผนการวิจัย แพทย์อนุญาตให้กลับบ้านได้ ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลกลุ่มตัวอย่างทดแทน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 เครื่องมือที่ใช้ในการดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย

1. แผนการสนับสนุนทางสังคมสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นโดยประยุกต์การจัดการความเครียดตามแนวคิดการสนับสนุนทางสังคมของ เซฟเฟอร์ และคณะ (Schaefer et al., 1981) ร่วมกับการทบทวนวรรณกรรมเกี่ยวกับการดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดที่พักรักษาในโรงพยาบาล ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูล และการสนับสนุนด้านการบริการ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดสิ่งก่อให้เกิดความเครียดในสตรีตั้งครรภ์ ในการดำเนินการให้การสนับสนุนด้านอารมณ์ ผู้วิจัยกระทำไปพร้อมๆ

กันในขณะที่ให้การสนับสนุนด้านข้อมูล และการสนับสนุนด้านการบริการ โดยการสนับสนุนทั้งหมดใช้เวลาประมาณ 50-60 นาที ดังนี้

1.1 การสนับสนุนด้านอารมณ์ ประกอบด้วย การสร้างสัมพันธภาพกับสตรีตั้งครรภ์ การใช้คำพูดสื่อสารความหมายทางบวก และการสัมผัสเพื่อการดูแล เริ่มด้วยการแนะนำตัว ทักทาย พูดคุยด้วยถ้อยคำสุภาพ อ่อนโยน น้ำเสียงนุ่มนวล การพูดแสดงการเอาใจใส่ ปลอดภัย ให้กำลังใจ การแสดงสีหน้าท่าทางยิ้มแย้ม เป็นกันเอง การแสดงความรู้สึกเอาใจใส่ การรับฟังด้วยความสนใจ การเปิดโอกาสให้ระบายความรู้สึก การพูดให้ความมั่นใจเกี่ยวกับการช่วยเหลือดูแลอย่างใกล้ชิด และการให้สัมผัสเพื่อการดูแล โดยผู้วิจัยเริ่มให้การสัมผัสสตรีตั้งครรภ์ด้วยท่าที่สงบ สุภาพอ่อนโยน สัมผัสโดยการจับมือ การลูบจากข้อมือขึ้นไปถึงบริเวณแขนด้วยความรู้สึกที่ดี เห็นอกเห็นใจ สัมผัสอย่างมั่นคงและนุ่มนวล ค่อยเป็นค่อยไป ช่วงเวลาในการสัมผัสคือ ขณะพูดคุยกับสตรีตั้งครรภ์ ประมาณคนละ 10 นาที

1.2 การสนับสนุนด้านข้อมูล คือ การให้ความรู้ คำแนะนำเกี่ยวกับภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด พร้อมคู่มือการปฏิบัติตัว เนื้อหาความรู้ง่าย ๆ สำหรับสตรีตั้งครรภ์ ประกอบด้วย ความหมายสาเหตุ อาการอาการแสดง แผนการรักษาพยาบาล ผลของยาที่ยังการเจ็บครรภ์ การปฏิบัติตัวในการดูแลสุขภาพของตนเองและทารกในครรภ์ การผ่อนคลายร่างกายและจิตใจ ระเบียบและข้อปฏิบัติของหอผู้ป่วย แนวทางการช่วยเหลือเมื่อเกิดปัญหา ผู้วิจัยให้ข้อมูลตามความต้องการของสตรีตั้งครรภ์และให้สตรีตั้งครรภ์แสดงความคิดเห็นและมีส่วนร่วมในแผนการรักษาพยาบาล

1.3 การสนับสนุนด้านการบริการ คือ การดูแลความสุขสบาย การดูแลการทำกิจวัตรประจำวันเกี่ยวกับ ความสะอาดของร่างกาย อาหารและน้ำ การพักผ่อน การนอนหลับ การขับถ่าย กิจกรรมยามว่าง เช่น เตรียมหนังสือ นิตยสาร โทรทัศน์ เตรียมหมอนหรือผ้าห่มสำหรับฟัง การจัดสิ่งแวดล้อมให้สะอาด มีบริเวณที่เป็นส่วนตัว เป็นต้น การสนับสนุนให้สามีและญาติเข้าเยี่ยม การช่วยเหลือติดต่อประสานงานกับทีมผู้ดูแล และการประสานงานกรณีมีปัญหาเกี่ยวข้องกับสิทธิการรักษาพยาบาล

2. คู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด มีเนื้อหาโดยย่อเหมือนกับแผนการสนับสนุนด้านข้อมูล สำหรับให้สตรีตั้งครรภ์ใช้อ่านทบทวนเมื่อต้องการ

ส่วนที่ 2 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย

1. แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลของสตรีตั้งครรภ์ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ ลักษณะครอบครัว รายได้ครอบครัวต่อเดือน ความเพียงพอของรายได้ อายุครรภ์ และ การเปิดขยายของปากมดลูก

2. มาตรวัดความเครียดด้วยสายตา (stress visual analogue scale) เป็นเครื่องมือที่ใช้ตัวเลขเป็นสื่อเพื่อแสดงถึงปริมาณความรู้สึกของสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด มีลักษณะเป็นเส้นตรงในแนวนอน มีความยาว 10 เซนติเมตร โดยปลายซ้ายของเส้นตรง แทนคะแนน 0

หมายถึงไม่มีความเครียดเลย เป็นความรู้สึกในระดับที่ผ่อนคลาย และปลายขวาของเส้นตรง แทนคะแนน 10 หมายถึง ความรู้สึกในระดับความเครียดสูงสุด เป็นการวัดความเครียดโดยรวม (overall stress) ที่มีในขณะนั้น โดยให้สตรีตั้งครรภ์ประเมินความเครียดของตนเอง โดยใช้ปากกาทำเครื่องหมายเส้นตรงแนวตั้งขีดผ่านเส้นตรง ณ จุดที่มีระดับความเครียดนั้นๆ (Chuang et al., 2012) ซึ่งความเครียดของสตรีตั้งครรภ์ได้จากการวัดระยะจากจุดเริ่มต้นที่เลขศูนย์ไปตามความยาวของเส้นตรงถึงจุดตัด วัดความยาวเป็นหน่วยเซนติเมตร ค่าที่วัดได้เป็นค่าคะแนนความเครียด

ภาพที่ 1. แสดงมาตรวัดความเครียดด้วยสายตา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มีระดับความเครียดระดับปานกลางขึ้นไป คือ คะแนนความเครียดตั้งแต่ 4 ขึ้นไป เข้าเป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม เนื่องจากความเครียดระดับปานกลางขึ้นไป แสดงถึงระดับความเครียดที่ยังคงมีอาการอยู่ได้นานหลายชั่วโมงหรือเป็นวัน (Janis, 1952, อ้างใน นิตยา เวียงพิทักษ์, 2546) ซึ่งส่งผลต่อสุขภาพ และอาจส่งผลกระทบต่อและเป็นอันตรายต่อสตรีตั้งครรภ์และทารกในครรภ์ได้

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity)

ผู้วิจัยนำแผนการสนับสนุนทางสังคม และคู่มือที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ประกอบด้วย อาจารย์สาขาการผดุงครรภ์ ผู้มีความเชี่ยวชาญในการดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด จำนวน 2 ท่าน พยาบาลวิชาชีพที่เชี่ยวชาญการดูแลสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด จำนวน 1 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความตรงตามเนื้อหา และความเหมาะสมของภาษา ผู้วิจัยนำมาปรับและแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ หลังจากนั้นผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนดที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 3 ราย ก่อนนำแผนการสนับสนุนไปใช้จริงกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา

2. การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability)

มาตรวัดความเครียดด้วยสายตา เป็นแบบวัดความเครียดที่วัดผลออกมาเป็นตัวเลข ผู้วิจัยนำไปทดลองใช้กับสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ที่มีลักษณะเช่นเดียวกับกลุ่ม

ตัวอย่างจำนวน 10 ราย โดยใช้วิธีทดสอบซ้ำ (test-retest) โดยให้สตรีตั้งครรภ์ประเมินความเครียด 2 ครั้ง ห่างกัน 30 นาที แล้วนำค่าคะแนนที่ได้ไปหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson product-moment correlation coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .85

การพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมวิจัย โดยนำโครงร่างวิทยานิพนธ์เสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อได้รับการรับรองให้ดำเนินการวิจัยแล้ว ผู้วิจัยนำเอกสารการรับรองเสนอต่อคณะกรรมการจริยธรรม โรงพยาบาลนครพิงค์ พร้อมทำหนังสือขออนุญาตในการทำวิจัยและรวบรวมข้อมูลต่อผู้อำนวยการ โรงพยาบาลนครพิงค์ เมื่อได้รับอนุมัติให้ดำเนินการแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่างและพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีการและขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล ประโยชน์ของการวิจัย และสิทธิในการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย รวมถึงสิทธิในการยุติการเข้าร่วมวิจัยได้ตลอดเวลาโดยไม่ต้องอธิบายเหตุผลใดๆ ซึ่งไม่มีผลต่อการรักษาพยาบาลที่ควรได้รับตามปกติ ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะปกปิดเป็นความลับ ผลการวิจัยจะนำเสนอในภาพรวม และนำไปใช้เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาเท่านั้น ผู้วิจัยพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง โดยให้กลุ่มตัวอย่างได้อ่านคำชี้แจงการเข้าร่วมวิจัยและกลุ่มตัวอย่างสามารถตัดสินใจ เข้าร่วมการวิจัยด้วยความสมัครใจ ในระหว่างการวิจัยหากกลุ่มตัวอย่างไม่สะดวก ร่วมวิจัยต่อไปไม่ว่ากรณีใดๆ สามารถขอยกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่ต้องแจ้งเหตุผล เมื่อกลุ่มตัวอย่างสมัครใจยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารการยินยอมเข้าร่วมการวิจัย แล้วจึงดำเนินการรวบรวมข้อมูลต่อไป

ขั้นตอนและวิธีการรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยดำเนินการรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยมีการดำเนินการเป็นขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 ผู้วิจัยขอหนังสือรับรองจริยธรรม และเอกสารการขออนุญาตเก็บข้อมูลจากคณบดี คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เพื่อเสนอต่อผู้อำนวยการ โรงพยาบาลนครพิงค์ เพื่อขอพิจารณารับรองทางจริยธรรม ขออนุญาตทำวิจัยและรวบรวมข้อมูล

1.2 ภายหลังจากได้รับอนุญาตจากผู้อำนวยการ โรงพยาบาลนครพิงค์ ผู้วิจัยเข้าพบหัวหน้ากลุ่มงานการพยาบาล หัวหน้างานห้องคลอด เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการดำเนินการวิจัย

1.3 ผู้วิจัยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามคุณสมบัติที่กำหนดไว้ และให้พยาบาลประจำงานห้องคลอดเป็นผู้เชิญกลุ่มตัวอย่างเข้าร่วมโครงการ เมื่อได้กลุ่มตัวอย่างแล้ว ผู้วิจัยแนะนำตนเอง ชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย ประโยชน์ของการวิจัย วิธีการรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งทำการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างในการเข้าร่วมในโครงการวิจัย เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมการวิจัย ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างลงนามในเอกสารยินยอมเข้าร่วมการวิจัย

1.4 การเก็บข้อมูล ผู้วิจัยพบกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะตามคุณสมบัติที่กำหนด ในวันที่ 2 ที่รับเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาลนครพิงค์

1.5 ประเมินระดับความเครียดก่อนทำการศึกษาโดยคัดเลือกเฉพาะสตรีตั้งครรภ์ที่มีระดับคะแนนความเครียดตั้งแต่ 4 คะแนนขึ้นไป โดยใช้แบบวัดความเครียดด้วยสายตา

2. ขั้นตอนการในกลุ่มควบคุม

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลในกลุ่มควบคุม ดังรายละเอียดต่อไปนี้

2.1 ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง (วันที่ 2 ของการรับเข้ารักษา) โดยผู้วิจัยจะดูแลให้กลุ่มตัวอย่างได้นอนพักบนเตียงตามแผนการรักษา ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดก่อนการศึกษา โดยใช้มาตรวัดความเครียดด้วยสายตาในช่วงเช้า เวลา 08.00 น. ใช้เวลาประเมินประมาณ 3-5 นาที หลังจากนั้นกลุ่มตัวอย่างจะได้รับการพยาบาลตามปกติ จากนั้นในเวลา 11.00 น. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดหลังการศึกษา ครั้งที่ 1 โดยใช้มาตรวัดความเครียดด้วยสายตา

2.2 การดำเนินการวิจัย ครั้งที่ 2 (วันที่ 3 ของการรับเข้ารักษา) ครั้งที่ 3 (วันที่ 4 ของการรับเข้ารักษา) และครั้งที่ 4 (วันที่ 5 ของการรับเข้ารักษา) ในช่วงเช้า กลุ่มตัวอย่างจะได้รับการพยาบาลตามปกติ จากนั้นผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดด้วยตัวเอง โดยใช้มาตรวัดความเครียดด้วยสายตา ครั้งที่ 2, 3 และ 4 ในเวลา 11.00 น. ตามลำดับ

2.3 ภายหลังจากกลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดครั้งที่ 4 เสร็จ ผู้วิจัยแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการสิ้นสุดการศึกษา ผู้วิจัยเปิดโอกาสให้กลุ่มตัวอย่างสอบถามข้อสงสัย และมอบคู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด ให้กลุ่มตัวอย่างได้รับข้อมูลที่เหมือนกัน ผู้วิจัยกล่าวขอบคุณกลุ่มตัวอย่างที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

3. ขั้นตอนการในกลุ่มทดลอง

ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลในกลุ่มทดลอง ดังรายละเอียดต่อไปนี้

3.1 ผู้วิจัยเข้าพบกลุ่มตัวอย่าง (วันที่ 2 ของการรับเข้ารักษา) โดยผู้วิจัยดูแลให้กลุ่มตัวอย่างได้นอนพักบนเตียงตามแผนการรักษา ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดก่อนการศึกษา โดย

ใช้มาตรวัดความเครียดด้วยสายตาในช่วงเช้า เวลา 08.00 น. ใช้เวลาประเมินประมาณ 3-5 นาที แล้วผู้วิจัยได้ดำเนินการสนับสนุนทางสังคมตามแผน โดยใช้เวลาประมาณ 50-60 นาที ดังมีรายละเอียดดังนี้

3.1.1 เวลา 08.00-09.00 น. กลุ่มตัวอย่างได้รับการพยาบาลตามปกติ

3.1.2 เวลา 09.00-10.00 น. ผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการสนับสนุนทางสังคม ประกอบด้วย การสนับสนุนด้านอารมณ์ การสนับสนุนด้านข้อมูล และการสนับสนุนด้านการบริการ พร้อมมอบคู่มือการปฏิบัติตัวสำหรับสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

3.1.3 เวลา 10.00-11.00 น. กลุ่มตัวอย่างได้รับการพยาบาลตามปกติ

3.1.4 เวลา 11.00 น. ผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดหลังการศึกษา ครั้งที่ 1 (วันที่ 2 ของการรับเข้ารักษา) โดยใช้มาตรวัดความเครียดด้วยสายตา ใช้เวลาประเมินประมาณ 3-5 นาที

3.2 การดำเนินการวิจัย ครั้งที่ 2 (วันที่ 3 ของการรับเข้ารักษา) ครั้งที่ 3 (วันที่ 4 ของการรับเข้ารักษา) และครั้งที่ 4 (วันที่ 5 ของการรับเข้ารักษา) ผู้วิจัยดำเนินการสนับสนุนตามแผนดังรายละเอียดในข้อ 3.1 ในส่วนของการสนับสนุนด้านข้อมูล ผู้วิจัยทบทวนข้อมูลตามความต้องการของสตรีตั้งครรภ์ที่มีภาวะเจ็บครรภ์คลอดก่อนกำหนด

3.3 หลังจากกลุ่มตัวอย่างประเมินความเครียดครั้งที่ 4 เสร็จสิ้น ผู้วิจัยแจ้งให้กลุ่มตัวอย่างทราบถึงการสิ้นสุดการศึกษา พร้อมกล่าวขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการทำวิจัย ทั้งนี้หากประเมินพบว่ากลุ่มตัวอย่างยังมีความเครียดระดับสูง ผู้วิจัยส่งข้อมูลของสตรีตั้งครรภ์ต่อเจ้าหน้าที่ให้พบผู้เชี่ยวชาญเพื่อการช่วยเหลือต่อไป

3.4 ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ครบถ้วนของข้อมูลแล้วนำไปวิเคราะห์ด้วยวิธีทางสถิติต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

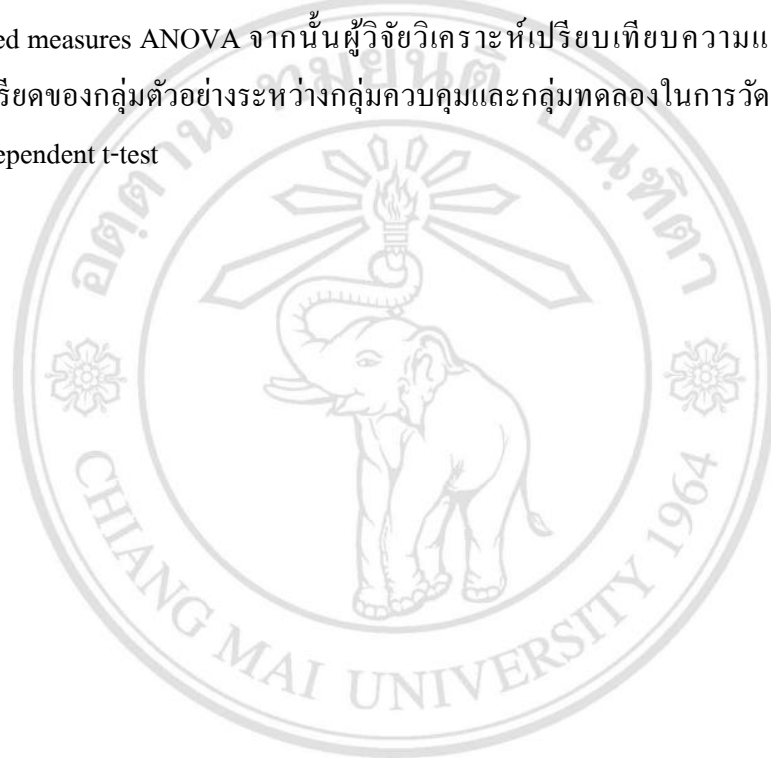
ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติวิเคราะห์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ใช้สถิติพรรณนา ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าพิสัย

2. เปรียบเทียบข้อมูลส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง โดยใช้สถิติทดสอบไคสแควร์ (Chi-square test) ในการทดสอบข้อมูลระดับมาตรานามบัญญัติ (nominal scale) และใช้สถิติทดสอบ (independent t-test) ในการทดสอบข้อมูลระดับมาตราอันตรภาคหรืออัตราส่วน

3. วิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนความเครียด โดยการวิเคราะห์การแจกแจงของข้อมูลด้วยสถิติ Kolmogorov-Smirnov test และทดสอบความเป็นเอกพันธ์ของข้อมูล พบว่าข้อมูลมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ และมีความเป็นเอกพันธ์ วิเคราะห์ความแตกต่างค่าเฉลี่ยของความเครียดในกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติ two-way repeated measures ANOVA

4. ในการศึกษาครั้งนี้ ข้อมูลมีการแจกแจงแบบโค้งปกติ และมีความเป็นเอกพันธ์ แต่ผลการวิเคราะห์ two-way repeated measures ANOVA พบว่า ตัวแปร มีปฏิสัมพันธ์กัน (interaction) จึงได้วิเคราะห์เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดครั้งที่ 1 ถึง ครั้งที่ 4 ของกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองด้วยสถิติ one-way repeated measures ANOVA จากนั้นผู้วิจัยวิเคราะห์เปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยคะแนนความเครียดของกลุ่มตัวอย่างระหว่างกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองในการวัดครั้งที่ 1-ครั้งที่ 4 โดยใช้สถิติ Independent t-test

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved